

Digitally signed by
Library TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

DREPT DIPLOMATIC ȘI DREPT CONSULAR

Suport de curs

Chișinău

2020

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA CONSTRUCȚII, GEODEZIE ȘI CADASTRU

DEPARTAMENTUL INGINERIE, DREPT,

EVALUAREA IMOBILULUI

DREPT DIPLOMATIC ȘI DREPT CONSULAR

Suport de curs

Chișinău

Editura "Tehnica-UTM"

2020

CZU 341.7/.8(075.8)

C 29

Disciplina *Drept diplomatic și drept consular* are drept scop familiarizarea studenților de la specialitatea *Drept* cu teoria și practica activităților organelor diplomatice și consulare, cu cadrul juridic care reglementează activitățile privind exercitarea politicii interne și externe, protecția intereselor legitime ale statului, persoanelor fizice (cetățeni, bipatrizi, apatrizi) și juridice prin metodele și formele specifice admise de dreptul internațional.

Autor: conf.univ. Victor CATAN

Recenzent: conf.univ., dr. Alla CLIMOVA

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Catan, Victor

Drept diplomatic și drept consular: Suport de curs / Victor Catan; Univ. Tehn. A Moldovei, Fac. Construcții, Geodezie și Cadastru, Dep. Inginerie, Drept, Evaluarea Imobilului. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2020. – 115 p.

Aut. este indicat pe vs. f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 110-112 și în subsol. – 50 ex.

ISBN 978-9975-45-615-9.

341.7/.8(075.8)

C 29

ISBN 978-9975-45-615-9

© UTM, 2020

PRELIMINARII

Dreptul diplomatic este o ramură a dreptului internațional ce cuprinde totalitatea normelor juridice care se referă la organizarea, sarcinile și competența organelor pentru relațiile externe, având ca obiect diferite aspecte ale activității diplomatice desfășurate de aceste organe. Dreptul diplomatic însumează regulile diplomației, mai precis, regulile profesiei de diplomat și pe cele ale serviciului public de diplomație. Normele dreptului diplomatic se referă la organizarea, îndatoririle și competența instituțiilor de relații externe ale subiectelor de drept internațional.

Dreptul consular se manifestă ca o parte a dreptului internațional care reprezintă totalitatea normelor și regulilor ce reglementează relațiile consulare, organizarea și funcționarea oficiilor consulare, statutul juridic al oficiilor consulare și al personalului acestora. Necesitatea cunoașterii, regula după care aceste relații se desfășoară (Dreptul diplomatic și Dreptul consular) devine acută și depășește cercul specialiștilor, fiind esențiale în viața și activitățile fiecăruia dintre cetățenii noștri; cunoștințele în acest domeniu constituie o componentă substanțială a ceea ce numim cultură generală civică a omului din era modernă. Dacă problematica diplomatico-consulară apare extrem de complexă, cu aspecte delicate și implică stăpânirea subtilităților mai ales juridice din domeniul interstatal, cunoașterea ei cât mai largă în sistemul educațional este cu atât mai utilă în general și foarte interesantă pentru cercetători, studierea acesteia oferind nu numai răspunsuri de

care avem nevoie, dar și satisfacția pe care o presupune cunoașterea ca atare.

În cadrul studiului disciplinei menționate vor fi analizate noțiunile generale, caracteristicile și izvoarele *Dreptului diplomatic* și ale *Dreptului consular*, relațiile diplomatice și consulare, funcțiile misiunilor diplomatice, imunitățile, privilegiile și facilitățile diplomatice, subiectele relațiilor diplomatice și consulare, organizarea activităților acestora. Vor fi abordate particularitățile și specificul activității diplomatice în diferite state ale lumii, inclusiv în Republica Moldova. Cursul este elaborat prin prisma cercetărilor cantitative, deductive, comparative.

Disciplina *Dreptul diplomatic și dreptul consular* are drept scop familiarizarea studenților de la specialitatea *Drept* cu teoria și practica activităților organelor diplomatice și consulare, cu cadrul juridic care reglementează activitățile privind exercitarea politicii interne și externe, protecția intereselor legitime ale statului, persoanelor fizice (cetățeni, bipatrizi, apatrizi) și juridice, prin metodele și formele specifice admise de dreptul internațional.

Baza metodică a cursului oferă diverse mecanisme, tehnici și moduri de abordare a unităților de conținut, incluzând cadrul științific modern din domeniul dreptului internațional. Întru realizarea scopului propus, în cadrul orelor la disciplina *Dreptul diplomatic și dreptul consular* se vor aprofunda cunoștințele studenților în cele mai importante domenii ale dreptului internațional prevăzute de Curriculum.

CUPRINS

Preliminarii	3
T.1. Noțiuni introductive privind diplomația și dreptul diplomatic.	5
1.1. Noțiuni, definiții și caracteristici ale diplomației și dreptului diplomatic	5
1.2. Izvoarele dreptului diplomatic	11
1.3. Codificarea dreptului diplomatic	14
1.4. Interacțiunea dintre dreptul diplomatic, diplomație, politică externă și morală	16
T.2. Relațiile diplomatice	18
2.1. Noțiunea de relații diplomatice	18
2.2. Stabilirea și încetarea relațiilor diplomatice	19
2.3. Misiunile diplomatice. Categorii, structura și organizarea misiunilor diplomatice	22
2.4. Înființarea și încetarea unei misiuni diplomatice	24
2.5. Membrii misiunilor diplomatice, numirea lor în funcții	28
T.3. Funcțiile misiunilor diplomatice	32
3.1. Conținutul funcțiilor diplomatice	32
3.2. Funcții de reprezentare	36
3.3. Funcții de negociere	37
3.4. Funcții de observare și informare	39
3.5. Funcții de protejare a interesului statului acreditat și a cetățenilor acestuia	41
T.4. Organizarea și funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova	44
4.1. Noțiunea, obiectivele și funcțiile de bază ale serviciului diplomatic al Republicii Moldova	44
4.2. Sistemul instituțiilor serviciului diplomatic	47
4.3. Funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic	51
4.4. Personalul serviciului diplomatic	54

T.5. Imunități, inviolabilități, privilegii și facilități diplomatice	61
5.1. Imunități diplomatice	61
5.2. Inviolabilități diplomatice	64
5.3. Privilegii și facilități diplomatice	67
T.6. Dreptul consular	73
6.1. Noțiuni generale și caracteristicile dreptului consular	73
6.2. Izvoarele dreptului consular	75
T.7. Relații consulare	77
7.1. Noțiunea și caracteristicile relațiilor consulare	77
7.2. Stabilirea și încetarea relațiilor consulare	78
7.3. Subiectele relațiilor consulare	80
T.8. Posturile (Oficiile) consulare	83
8.1. Noțiunea și clasificarea posturilor (oficiilor) consulare	83
8.2. Înființarea și încetarea posturilor (oficiilor) consulare	85
8.3. Funcțiile consulare	88
8.4. Personalul posturilor (oficiilor) consulare	91
8.5. Înlesnirile, privilegiile și inviolabilitățile posturilor (oficiilor) consulare	95
8.6. Imunitățile, inviolabilitățile și privilegiile membrilor posturilor (oficiilor) consulare	98
T.9. Statutul consular al Republicii Moldova	101
9.1. Organizarea activităților oficiilor consulare ale Republicii Moldova	101
9.2. Exercițarea funcțiilor consulare	104
9.3. Funcționarii consulari onorifici	108
Bibliografie	110

BIBLIOGRAFIE

I. Tratatate internaționale

1. Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 18.04.1961, Convenția nr.1961 din 18.04.1961. Publicat: Tratatate internaționale nr.4, art.37 din 30.12.1998.

2. Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24.04.1963, Convenția nr.1963 din 24.04.1963. Publicat: Tratatate internaționale nr.4, art.7 din 30.12.1998.

3. Convenția de la Viena cu privire la misiunile speciale adoptată la 08.12.1969 și intrată în vigoare în RM la 21 iulie 1983.

4. Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 1969. Publicată în ediția oficială a Monitorului Oficial „Tratatate internaționale”, vol.4.

II. Acte legislative

1. Legea nr.761 din 27.12.2001 cu privire la serviciul diplomatic / MO nr.216-220 din 04.10.2013.

2. Legea nr.325 din 23 .12.2013 privind evaluarea integrității instituționale / MO nr.35-41 din 14.02.2014.

3. Legea cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova în alte state, nr.1133-XII din 04.08.92 / MO nr.8 din 30.08.1992, modificată prin Legea nr.79 din 24.05.2018.

4. Legea cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova, nr.1134-XII din 04.08.92 / MO nr.8/195 din 30.08.1992, modificată prin Legea nr.79 din 24.05.2018.

5. Hotărârea Guvernului RM nr.368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular / MO nr.50-52 din 11.04.2002.

6. Hotărârea Guvernului nr.697 din 30.08.2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene publicată în MO nr.329 din 06.09.2017.

7. Hotărârea Guvernului nr.744 din 26.06.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea misiunilor

diplomatice ale Republicii Moldova publicată în MO nr.94-97 din 06.07.2007.

8. Ordinul MAE IE nr.683 din 20.06.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la consulul onorific al Republicii Moldova / MO nr.107-111 din 27.07.2007.

III. Literatura de specialitate, cursuri, monografii

1. Arhiliuc Victoria, *Diplomația preventivă și securitatea colectivă a statelor*, Chișinău, Tipografia Reclama, 1999.

2. Arhiliuc Victoria, *Diplomația preventivă și dreptul internațional*, Chișinău, Centrul Ed.-Poligr. al USM, 2004; Ion Anghel, *Dreptul diplomatic și dreptul consular*, Editura Universul Juridic, 2011.

3. Burian Alexandru, *Introducere în practica diplomatică și procedura internațională*, Chișinău, Editura Cartier, 2000.

4. Burian Alexandru, *Drept diplomatic și consular*, Ediția II-a, revăzută și adăugită, Chișinău, Cuant, 2003.

5. Burian Alexandru, *Diplomația prin conferințe internaționale* / Revista Națională de drept, nr. 12, 2001.

6. Burian Alexandru, *Privilegiile și imunitățile diplomatice* / Revista Națională de drept, nr. 1, 2002.

7. Burian Alexandru, *Diplomația ad-hoc: noțiuni, surse, categorii* / Revista Națională de drept, nr.4, 2002, p.25-27.

8. Burian Alexandru, *Regimul de drept al relațiilor consulare* / Revista Națională de drept, nr.5, 2002.

9. Burian Alexandru, *Acțiunea în spațiu și timp a privilegiilor și imunităților consulare* / Revista Națională de drept, nr.7, 2002.

10. Burian Alexandru, Vornicov Mihail, *Protecția consulară a persoanelor fizice și a persoanelor juridice în străinătate*, monografie, Chișinău, Centrul Ed.-Poligr. al USM, 2004.

11. Burian Alexandru, Maftai Jana, *Regimul de drept al activității consulare*, monografie, Chișinău, Centrul Ed.-Poligr. al USM, 2004.

12. Ion Anghel, *Dreptul diplomatic și dreptul consular*, Editura Universul Juridic, 2011.

13. Ion Anghel, Dreptul tratatelor, Editura Lumina Lex, 2002.
14. Ion Anghel, Dreptul consular, Ed.Științifică, 1978, - 519 p.
15. Ion Diaconu, Drept internațional public, editura Lumina Lex, 2007.
16. Mazilu Dumitru, Diplomația. Drept diplomatic și consular, București, Editura Lumina Lex, 2003.
17. Nicolae Titulescu, Opera politico-diplomatică, București, 2007.
18. Bonciog Aurel, Drept consular, București, Ed. Fundației „România de Măine”, 1996.
19. Năstase Adrian, Aurescu Bogdan, Gâlea Ion, Drept diplomatic și consular. Sinteze pentru examen, Ed. All Beck, 2002.
20. Năstase Dan, Drept diplomatic și consular, București, Ed. Fundației România de Măine, 2006.
21. Gh.Costachi, Funcționarea instituțiilor democratice în statul de drept: materiale ale conferinței teoretico-științifice internaționale, 25-26 ianuarie 2003 (mun. Bălți).
22. Marin Alexie, dr. Petre Bărbulescu, Dicționar diplomatic, Editura Politică, 1979.
23. Cloșca Ionel, coord., Dicționar de drept internațional public, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1982.

IV. Site-uri Internet

- <https://dreptmd.wordpress.com>
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Curtea_Internationala_de_Justitie